

मत्स्यव्यवसायाकरीता जलाशय / तलाव
मासेमारीकरीता ठेक्याने देण्याबाबतचे सुधारीत
धोरण.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मत्स्यवि २०१४ / प्र.क्र ९/पदुम -१३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दि. २६ जून २०१४.

वाचा —

- १) शासन निर्णय क्रमांक :- कृषि व पदुम विभाग क्र. मत्स्यवि ११९९/२०/प.क्र.८/पदुम १३, दि. १५ ऑक्टोबर, २००१ व ४ जानेवारी, २००२.
- २) शासन निर्णय क्रमांक :- सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य यांचे जावक /आद्या/सी१/मत्स्य/निकष/पुनरचना/८९,दि.१ सप्टेंबर,१९८९.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक :- मत्स्यवि १२१३/प्र.क्र.४८/ पदुम-१३,दि. २२/१०/२०१३.
- ४) शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक :- मत्स्यवि २०१३/प्र.क्र.१४७/ पदुम-१३, दि.५/१२/२०१३.

प्रस्तावना

राज्यामध्ये उपलब्ध असलेला जलसाठा विचारात घेऊन भूजलाशयीन क्षेत्रामध्ये मोठया प्रमाणावर मासेमारी करण्यास वाव आहे. तसेच ग्रामिण भागामध्ये रोजगार निर्मिती क्षमता आहे. या दृष्टीने भूजलाशयीन जलक्षेत्रामध्ये मुलभुत सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात व मच्छिमार सहकारी संस्थानी त्यामध्ये भाग घेवून त्यांच्यामध्ये व्यावसायीक वृत्ती वाढवून मत्स्योत्पादनात वाढ करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी भूजलाशयीन क्षेत्रामध्ये मासेमारी करण्यासाठी जलाशय ठेक्याने देण्याचा कालावधी फक्त पाच वर्ष असल्याने त्याचा लाभ मत्स्योत्पादनात वाढ करण्यास किंवा मुलभुत सुविधा उभारण्यासाठी झालेला नाही. भूजलाशयीन क्षेत्रामध्ये जास्तीत जास्त गुंतवणूक व्हावी व मत्स्योत्पादनात वाढ व्हावी तसेच केंद्र शासनामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांचा फायदा हा स्थानिक मच्छिमारांना होण्याच्या दृष्टीने २०० हेक्टर खालील व वरील तलाव/ जलाशयामध्ये मत्स्यव्यवसायाकरीता राबविण्यात येणाऱ्या तलाव ठेका धोरणामध्ये जलक्षेत्र विकास व पारंपारीक मच्छिमारांचे हित लक्षात घेऊन सुधारीत तलाव ठेका धोरण राबविण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते. त्यानुसार दि. २२/१०/२०१३ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आले आहे. तदंतर सदर शासन निर्णयामध्ये काही सुधारणा करुन दि. ५/१२/२०१३ अन्वये शासन शुध्दीपत्रक निर्गमित करण्यात आले आहे. तसेच, लोकप्रतिनिधी / मच्छिमार

संघटना यांनी सदर धोरणामध्ये काही सुधारणा करण्याबाबत निवेदने दिलेली आहेत. सदर मागणी विचारात घेवून त्याप्रमाणे काही सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. यासह तलाव ठेका धोरणात सुसुत्रता व एकवाक्यता आणण्याकरीता उक्त दोन्ही क्र.३ व ४ येथील शासन निर्णय/ शासन शुध्दीपत्रक समायोजित करुन एक सर्व समावेशक व सर्वकष सुधारीत शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

सुधारीत तलाव ठेका धोरणामध्ये मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत येणाऱ्या जलशयाचे त्याच्या क्षेत्रफळानुसार म्हणजे २०० हेक्टरपर्यंत, २००.०१ ते १००० हेक्टर, १०००.०१ ते २००० हेक्टर व २०००.०१ हेक्टरवरील याप्रमाणे चार गट करण्यात आलेले आहेत. या क्षेत्रफळानुसार जलसंपदा विभागाने निर्मित केलेल्या व मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे हस्तांतरित केलेल्या जलाशयामध्ये खालील प्रमाणे जलाशय/ तलावात मासेमारी करण्याकरिता ठेक्याने देण्याबाबत या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदरील शासन निर्णय हा आदिवासी क्षेत्रातील अनुसुचित केलेल्या गावांमधील ग्रामपंचायती अंतर्गत येणा-या १०० हेक्टर खालील जलाशय/गाव तलावांमध्ये मासेमारी करण्यासाठी लागू होणार नाही.

३. २०० हेक्टरपर्यंतचे तलाव मासेमारी करण्याकरिता देण्याची पध्दत.

३.१ २०० हे. पर्यंतचे तलावावर जर एक प्राथमिक मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था नोंदणी झाली असेल तर त्या संस्थेस न्यूनतम ठेका रककमेवर तो तलाव ठेक्याने देण्यात येईल.

३.२ २०० हेक्टरपर्यंतच्या तलावावर जर एकापेक्षा जास्त मच्छिमार सहकारी संस्थांची नोंदणी झाली असल्यास, अशा ठिकाणी नोंदणी झालेल्या संस्थांमध्ये बोली लावून लिलाव घेण्यात येईल. व अधिकची बोली / रक्कम बोलणाऱ्या (देणाऱ्या) मच्छिमार सहकारी संस्थेस ठेका देण्यात येईल.

३.३ २०० हेक्टरपर्यंतच्या तलावावर नोंदणी झालेल्या संस्थांनी तलावाचा ठेका न घेतल्यास सदर तलाव जाहीर निविदेद्वारे मासेमारीसाठी ठेक्याने देण्यात येईल.

३.४ यापुढे मासेमारीचे कार्यक्षेत्र हे संबंधित संस्था, ज्या तलावावर नोंदणी झालेली आहे त्या तलावापुरतेच मर्यादित राहिल.

३.५ २०० हेक्टरपर्यंतचे तलावाचा ठेका कालावधी हा पाच वर्ष इतका राहिल.

३.६ बारमाही तलावाचे जलक्षेत्र ५० हेक्टर पेक्षा जास्त असल्यास ५० हेक्टर एकक मानून ४ प्राथमिक संस्थाची नोंदणी करता येईल.

३.७ २०० हेक्टर पर्यंतचे तलावाचा ठेका कालावधी हा ५ वर्ष इतका राहिल परंतु या ५ वर्ष ठेका

- कालावधीत जर सदरील संस्थेने/ठेकेदाराने कमीत कमी रु.१५ लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास त्यांना जाहीर बोली न करता ठेका कालावधीस पुढील ५ वर्षांसाठी मुदतवाढ देण्यात येईल. त्याप्रमाणे पुढील मुदतवाढीच्या ५ वर्षांच्या कालावधीत पुन्हा रु.१५ लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास आणखी ५ वर्षे जाहीर बोली न करता मुदतवाढ देण्यात येईल. अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त १५ वर्षे देय राहिल.
- ३.८ परिच्छेद क्र. ३.७ मध्ये नमूद केलेल्या मुदतवाढीचा लाभ हा तलाव मासेमारी ठेक्याने घेणाऱ्या मच्छिमार सहकारी संस्थेला/ठेकेदाराला लागू राहिल.
- ३.९ २०० हेक्टरपर्यंतचे तलाव मासेमारी करण्यासाठी ठेक्याने घेण्यात येणाऱ्या मच्छिमार संस्था/ठेकेदाराला त्या जलाशयावर नोंदणी झालेल्या इतर अन्य संस्थेच्या सभासदांना मासेमारी करू देणे बंधनकारक राहिल.
- ३.१० २०० हेक्टरपर्यंतच्या तलावात भांडवली गुंतवणुकीच्या आधारवर मुदतवाढ देण्याचा अधिकार जिल्हास्तरीय तलाव ठेका समितीकडे राहिल.
- ३.११ २०० हेक्टरपर्यंतच्या तलावाचा ठेका कालावधी पुढील मुदतवाढ देताना मागील ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेल्या ठेका रकमेमध्ये १०% वाढ करून देण्यात येईल.
- ४. २००.०१ हेक्टर ते १००० हेक्टरपर्यंतचे जलाशय मासेमारी करण्याकरिता देण्याची पध्दत**
- ४.१ २००.०१ हेक्टर ते १००० हेक्टर क्षेत्र विचारात घेवून प्रथम २०० हेक्टर क्षेत्रासाठी ५० हेक्टर हे एकक धरून चार संस्था स्थापीत कराव्यात . सदर २०० हेक्टर क्षेत्र वजा जाता पुढील क्षेत्रासाठी २०० हेक्टर हे एकक धरून चार संस्था नोंदणी करता येतील. अशा प्रकारे १००० हेक्टर पर्यंत जास्तीत जास्त ८ संस्था नोंदणी करता येतील. या पूर्वी ८ पेक्षा जास्त मच्छिमार सहकारी संस्थांची नोंदणी झाली असल्यास, अशा सर्व संस्थांचे अस्तित्व ग्राह्य धरण्यात येईल. मात्र अशा तलावावर जर एकच प्राथमिक सहकारी संस्था पंजीबद्ध झालेली असेल तर जाहीर लिलावाने ठेका देण्यात येईल.
- ४.२ अशा नोंदणी झालेल्या संस्थांमध्ये लिलाव पध्दतीने ठेका देण्यात येईल. यासाठी जाहीर बोली पध्दतीने उपस्थित संस्थांच्या समक्ष प्रादेशिक स्तरीय तलाव ठेका समितीने उच्चतम प्राप्त बोली नुसार ठेक्याची निश्चिती करावी व उच्चतम बोलीधारक मच्छिमार सहकारी संस्थेस ठेका देण्यात यावा.
- ४.३ जर जलाशयावर नोंदणी झालेल्या संस्थांनी मासेमारी ठेका घेतला नाही तर, २००.०१ हेक्टर ते १००० पर्यंतचे जलाशय जाहीर निविदेने ठेक्याने देण्यात येतील.

- ४.४ २००.०१ ते १००० हेक्टर पर्यंतचे जलाशयाचा ठेका कालावधी हा ५ वर्ष इतका राहिल परंतु या ५ वर्ष ठेका कालावधीत जर सदरील संस्थेने/ठेकेदाराने कमीत कमी रु.२५ लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास त्यांना निविदा न काढता ठेका कालावधीस पुढील ५ वर्षांसाठी मुदतवाढ देण्यात येईल. त्याप्रमाणे पुढील मुदतवाढीच्या ५ वर्षांच्या कालावधीत पुन्हा रु.२५ लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास आणखी ५ वर्ष निविदा न काढता मुदतवाढ देण्यात येईल. अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त १५ वर्षे देय राहिल.
- ४.५ परिच्छेद क्र.४.४ मध्ये नमूद केलेल्या मुदतवाढीचा लाभ हा जलाशय मासेमारी ठेक्याने घेणाऱ्या मच्छिमार सहकारी संस्थेला/ठेकेदाराला लागू राहिल.
- ४.६ २००.०१ ते १००० हेक्टर पर्यंतचे जलाशयावर मासेमारी करण्यासाठी ठेक्याने घेण्यात येणाऱ्या मच्छिमार सहकारी संस्थेला/ठेकेदाराला त्या जलाशयावर नोंदणी झालेल्या इतर अन्य संस्थेच्या सभासदांना मासेमारी करू देणे बंधनकारक राहिल.
- ४.७ २००.०१ ते १००० हेक्टर पर्यंतच्या जलाशयास भांडवली गुंतवणूकीच्या आधारावर मुदतवाढ देण्याचे अधिकार हे प्रादेशिक स्तरावरील तलावठेका समितीस राहिल.
- ४.८ २००.०१ ते १००० हेक्टर पर्यंतचे जलाशय ठेका कालावधीस पुढील मुदतवाढ देताना मागील ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेल्या ठेका रक्कमेमध्ये १०% वाढ करून मुदतवाढ देण्यात यावी.
- ५. १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतचे जलाशय मासेमारी करण्याकरिता देण्याची पध्दत.**
- ५.१ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयामध्ये अधिक मत्स्योत्पादनासाठी जास्त प्रमाणात आर्थिक गुंतवणूक व मुलभूत सोई-सुविधांची निर्मिती करणे आवश्यक आहे. या पुढे असे सर्व जलाशय फक्त जाहीर निविदेने मच्छिमार संस्थांना/मच्छिमार संघ /खाजगी उद्योजक यांना देण्यात येतील.
- ५.२ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टर क्षेत्र विचारात घेऊन प्रथम २०० हेक्टर क्षेत्रासाठी ५० हेक्टर हे एकक धरून ४ संस्था स्थापीत कराव्यात. सदर २०० हेक्टर क्षेत्र वजा जाता उर्वरीत क्षेत्रासाठी २०० हेक्टर हे एकक धरून जास्तीत जास्त ९ संस्था नोंदणी करता येतील. अशा प्रकारे २००० हेक्टर पर्यंत जास्तीत जास्त १३ संस्था नोंदणी करता येतील. यापूर्वी १३ पेक्षा जास्त मच्छिमारी संस्थांची नोंदणी झाली असल्यास अशा सर्व संस्थांचे अस्तित्व ग्राह्य धरण्यात येईल.
- ५.३ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयावर यापुढे मच्छिमार सहकारी संघाची नोंदणी करता येईल. मच्छिमार संघ तयार करण्याकरिता किमान पाच मच्छिमार सहकारी संस्थांची सभासद म्हणून नोंदणी आवश्यक राहिल. एका जलाशयावर एकाच मच्छिमार संघांची नोंदणी करता येईल.

- ५.४ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयावर नोंदणी झालेल्या मच्छिमार सहकारी संघ हा सर्व सभासद मच्छिमार सहकारी संस्थामध्ये समन्वय विषयक कार्य करेल. नोंदणी झालेल्या संघाला मासळी सुरक्षण, वाहतूक व पणन तसेच इतर अनुषंगीक बाबींचे कार्य करणे आवश्यक राहिल.
- ५.५ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयाचा विकास करण्यासाठी मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांचा ठेका कालावधी हा किमान पाच वर्षे इतका राहिल. सदरील ५ वर्षे ठेका कालावधीत मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांनी जर कमीत कमी रु.४० लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास, त्यांच्या ठेका कालावधीमध्ये ५ वर्षे पुढील मुदतवाढ निविदा न काढता देण्यात येईल. त्याच प्रमाणे मुदतवाढ कालावधीत मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ / खाजगी उद्योजक यांनी पुन्हा रु. ४० लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणूक केल्यास आणखी पाच वर्षे पुढील मुदतवाढ निविदा न काढता देण्यात येईल अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त १५ वर्षे देय राहिल.
- ५.६ परिच्छेद क्रमांक ५.५ मध्ये नमूद केलेल्या मुदतवाढीचा लाभ हा जलाशय मासेमारी ठेक्याने घेणाऱ्या मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना लागू राहिल.
- ५.७ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयावर मासेमारी करण्यासाठी ठेक्याने घेण्यात येणाऱ्या मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांना जलाशयावर नोंदणी झालेल्या इतर अन्य संस्थेच्या सभासदांना मासेमारी करू देणे बंधनकारक राहिल.
- ५.८ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयाचे भांडवली गुंतवणुकीच्या आधारावर मुदतवाढ देण्याचे अधिकार हे आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांच्या स्तरावरील तलावठेका समितीस राहतील.
- ५.९ १०००.०१ हेक्टर ते २००० हेक्टरपर्यंतच्या जलाशयांस ठेका कालावधीत पुढील मुदतवाढ देताना मागील ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेल्या ठेका रक्कमेमध्ये १०% वाढ करून मुदत वाढ देण्यात येईल.
६. **२०००.०१ हेक्टर वरील जलाशय मासेमारी करण्याकरिता देण्याची पध्दत.**
- ६.१ २०००.०१ हेक्टर वरील जलाशयामध्ये अधिक मत्स्योत्पादनासाठी जास्त प्रमाणात आर्थिक गुंतवणूक व मुलभूत सोई सुविधांची निर्मिती करणे आवश्यक आहे. या पुढे सर्व जलाशय फक्त जाहीर निविदेने मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना देण्यात येतील.

- ६.२ २०००.०१ हे. वरील जलाशयामध्ये यापुढे २०० हे. हे एकक धरून जास्तीत जास्त फक्त १५ मच्छिमार सहकारी संस्थांची नोंदणी करता येईल. परंतु यापूर्वी १५ पेक्षा जास्त मच्छिमार संस्थांची नोंदणी झाली असल्यास अशा सर्व संस्थेचे अस्तित्व ग्राह्य धरण्यात येईल.
- ६.३ २०००.०१ हे. वरील जलाशयावर यापुढे मच्छिमार सहकारी संघाची नोंदणी करता येईल. मच्छिमार सहकारी संघ तयार करण्याकरिता किमान पाच सभासद सहकारी संस्थांची नोंदणी आवश्यक राहिल. एका जलाशयावर फक्त एकच मच्छिमार सहकारी संघाची नोंदणी करता येईल.
- ६.४ २०००.०१ हे. वरील जलाशयावर नोंदणी झालेल्या मच्छिमार सहकारी संघ हा सर्वसभासद मच्छिमार सहकारी संस्थामध्ये समन्वय विषयक कार्य करेल. नोंदणी झालेल्या संघाला मासळी सुरक्षण वाहतूक व पणन तसेच इतर अनुषंगीक बाबींचे कार्य करणे आवश्यक राहिल.
- ६.५ २०००.०१ हेक्टर वरील जलाशयाचा विकास करण्यासाठी मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांचा ठेका कालावधी हा किमान पाच वर्षे इतका राहिल. सदरील ५ वर्षे ठेका कालावधीत मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ /खाजगी उद्योजक यांनी जर कमीत कमी रु.७५ लक्ष इतकी भांडवली गुंतवणुक केल्यास, त्यांच्या ठेका कालावधी मध्ये ५ वर्षे पुढील मुदतवाढ निविदा न काढता देता येईल. त्याचप्रमाणे मुदतवाढ कालावधीत मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी पुन्हा रु.७५ लक्ष गुंतवणुक केल्यास आणखी पाच वर्षे पुढील मुदतवाढ निविदा न काढता देण्यात येईल. अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त १५ वर्षे देय राहिल.
- ६.६ परिच्छेद क्र.६.५ मध्ये नमूद केलेल्या मुदतवाढीचा लाभ हा जलाशय मासेमारी ठेक्याने घेणाऱ्या मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना लागू राहिल.
- ६.७ २०००.०१ हेक्टर वरील जलाशयावर मासेमारी करण्यासाठी ठेक्याने घेण्यात येणाऱ्या मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांना जलाशयावर नोंदणी झालेल्या इतर अन्य संस्थेच्या सभासदांना मासेमारी करू देणे बंधनकारक राहिल.
- ६.८ २०००.०१ हेक्टर वरील जलाशयाचे भांडवली गुंतवणुकीच्या आधारावर मुदतवाढ देण्याचे अधिकार हे आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांच्या स्तरावरील तलावठेका समितीस राहतील.
- ६.९ २०००.०१ हेक्टर वरील जलाशयास ठेका कालावधीत पुढील मुदतवाढ देताना मागील ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेल्या ठेका रक्कमेमध्ये १०% वाढ करून मुदतवाढ देण्यात यावी.
७. सदरहु जलाशय/ तलाव ठेका धोरण लागू होण्यापूर्वी जे जलाशय/ तलाव ठेका पध्दतीने सहकारी संस्था/खाजगी ठेकेदार यांचेकडे मासेमारी हक्कासाठी देण्यात आले आहेत व ज्यांचा ठेका

कालावधी आजपासून २ वर्षापेक्षा अधिक शिल्लक आहे, अशा संस्था/ खाजगी ठेकेदार यांनी त्यांच्या उर्वरित कालावधीमध्ये परिच्छेद क्र .३.७,४.४ ५.५ व ६.५ यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निश्चित केलेल्या बाबींवर भांडवली गुंतवणुक केल्याचे सिध्द केल्यास अशा सर्व संस्था/ ठेकेदार हेसुध्दा या नवीन जलाशय/ तलाव ठेका धोरणाचा लाभ घेण्यास पात्र राहतील.अशा मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांनी वरीलप्रमाणे गुंतवणुक केल्यास या शासन निर्णयापासून ठेका कालावधीत एकूण मुदतवाढ जास्तीत जास्त १५ वर्षे देय राहिल. सध्या ज्या संस्था/संघ यांच्याकडे जलाशय/ तलाव आजपासून दोन वर्षापेक्षा कमी ठेका कालावधी शिल्लक आहे, अशा सर्व संस्था/संघ/खाजगी ठेकेदार यांना, ठेका कालावधी संपुष्टात आल्यानंतर सुधारीत सदर धोरणानुसार ठेका प्रक्रीयेची कार्यवाही करण्यात येईल.

८. परिच्छेद क्र. ३.७, ४.४,५.५ व ६.५ मध्ये नमूद भांडवली गुंतवणुक ही खालील बाबींवर करणे आवश्यक राहिल. सदरील भांडवली गुंतवणुक मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांनी स्वनिधीतूनच केल्यास ते ठेका कालावधीमध्ये मुदतवाढ देण्यास पात्र राहतील. तसेच केलेली भांडवली गुंतवणुक ही जलाशयाच्या कार्यक्षेत्रामध्ये अथवा खाजगी अथवा शासकीय जमिनीवर केलेली गुंतवणुक असल्यास ती मुदतवाढीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

८.१ मत्स्यबोटुकली संचयनासाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार मत्स्यबीज निर्मातीकरीता हॅचरी बांधकाम, संवर्धन तलाव बांधकाम, संवर्धन तलाव बांधकाम करणे.

८.२ पिंजरा पदधतीने मत्स्यबिज संवर्धनाच्या सुविधा निर्माण करणे.

८.३ मासेमारी करीता नौका, जाळी इत्यादी सुविधा.

८.४ मासळी उतरविणेसाठी संकलन केंद्र.

८.५ बर्फ कारखाना, शितगृह.

८.६ मासळी वाहतुक सुविधा.

८.७ जलसंपदा विभागाने जलक्षेत्राकरीता भुसंपादीत केलेल्या जमिनीपैकी जी जमीन जलग्रहण क्षेत्राच्या बाहेर राहते, अशा संपादीत केलेल्या जमिनीवर बर्फ कारखाना, शितगृह, मासळी खरेदी-विक्री केंद्र, मत्स्यबीज केंद्र, मत्स्यसंवर्धन तळी इ. मुलभुत सुविधा उभारण्यासाठी अशी जमीन आवश्यक असल्यास ती जलसंपदा विभागाने संबधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे वर्ग करावी.

८.८ जलाशय मासेमारीकरीता देण्यात आलेल्या मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी मुलभुत सुविधा उभारण्यासाठी अशा जमिनीची मागणी केल्यास सदरची जमीन संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्याकडून मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे भाडेपट्टी करारावर उपलब्ध करून द्यावी.

- ८.९ जलाशय ठेकेदाराने मुलभुत सुविधा उभारण्यासाठी बिगरशेती परवाना मिळण्याबाबत मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे विनंती केल्यास संबधित जिल्हाधिकारी यांच्याकडून मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या नावे बिगरशेती परवाना उपलब्ध करुन देण्याची कार्यवाही करावी व याप्रमाणे उपलब्ध झालेल्या जमिनीबाबत मत्स्यव्यवसाय विभाग व संबधित जलाशयावरिल ठेकेधारक यांच्यामध्ये करार करुन जमिन मुलभुत सुविधा उभारण्यासाठी उपलब्ध करुन घ्यावी.
- ८.१० मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी जलाशयाच्या ठेका कालावधीमध्ये शासकीय अनुदानातून उभारलेल्या मुलभुत सुविधांची मालकी ठेका कालावधी समाप्तीनंतर मत्स्यव्यवसाय विभागाची राहिल व अशा उभारण्यात आलेल्या मुलभुत सुविधा या चांगल्या व कार्यान्वीत स्थितीत मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे हस्तांतरीत करणे बंधनकारक राहिल.
- ८.११. ज्यामच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना मुदतवाढ आवश्यक आहे, अशी मुदतवाढ मागणीची कार्यवाही किमान चार महिने अगोदर भांडवली गुंतवणुकीच्या तपशिलासह सक्षम तलाव समितीच्या सदस्य सचिवाकडे सादर करणे आवश्यक राहिल अन्यथा ते मुदतवाढ लाभास पात्र राहणार नाही. संबधित तलाव ठेका समितीच्या सदस्य सचिवाने ठेका कालावधी संपण्यापुर्वी मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक यांच्याकडून दोन महिने अगोदर अटींची पूर्तता करुन घ्यावी. मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक हे मुदतवाढीस पात्र/अपात्र आहेत, त्याबाबत ठेका कालावधी संपण्याच्या किमान एक महिना अगोदर प्रस्ताव सक्षम समितीपुढे ठेवून याबाबत सक्षम समितीने निर्णय घेऊन संबधितांना लेखी कळविणे आवश्यक राहिल.
- ८.१२. ८.१ ते ८.६ प्रकरणी गुंतवणुकीची प्रमाणके व बाबनिहाय मर्यादाबाबत आयुक्त मत्स्यव्यवसाय स्वतंत्र पणे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतील.
९. २०० हेक्टर वरील सर्व जलाशयामध्ये संस्था/ संघ/खाजगी उद्योजक यांनी ठेका मिळविण्यापुर्वी व ठेका कालावधीत करावयाची कार्यवाही.
- ९.१ निर्माणाधिन जलक्षेत्रामध्ये किनाऱ्यावर मासळी उतरविण्यासाठी, बंदिस्त पिंजऱ्यातील मत्स्यसंवर्धन इ. मुलभुत सुविधा निर्माण करावयाच्या झाल्यास त्याकरिता आवश्यक असलेले ना-हरकत प्रमाणपत्र किंवा परवानगी संबधित कार्यालयाकडून प्राप्त करुन घेण्याची जबाबदारी ही संबधित मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक यांची राहिल.
- ९.२ वर नमूद केलेल्या भांडवली गुंतवणुकीसह मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना जलाशयात क्षमतेनुसार मत्स्यबोटुकली संचयन करणे व अपेक्षित मत्स्योत्पादन साध्य करणे आवश्यक राहिल. मच्छीमार संस्था/मच्छीमार संघ/ खाजगी उद्योजक हे मुलभुत सुविधा निर्माण

- करण्याकरिता शासनाच्या विविध अर्थसहाय्याच्या योजनांचा लाभ नियमानुसार घेण्यास पात्र असतील. अशा निर्माण केलेल्या मुलभुत सुविधांचा लाभ प्राधान्याने जलाशयाच्या मत्स्योत्पादनासाठी करून घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच त्यांनी भांडवली गुंतवणुक, वार्षिक संचयन, मत्स्योत्पादन, उपलब्ध करून दिलेला रोजगार त्याचा स्वतंत्र तपशिल ठेवावा व तो संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ९.३ मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी ठेका कालावधीत केलेली गुंतवणूक ही लेखापरीक्षण, दैनंदिन बँक व्यवहार, ताळेबंद यामध्ये समाविष्ट असणे यापुढे बंधनकारक राहिल. सदरची सर्व कागदपत्रे ही प्रमाणित लेखापाल अथवा सनदी लेखापालाकडून प्रमाणित केलेली असावीत. तसेच सहकारी मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ यांनी अद्यावत लेखापरिक्षण करणे बंधनकारक राहिल. ठेका देण्यापूर्वी मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ /खाजगी उद्योजक यांनी आपले ताळेबंद संबंधित जलाशय/ तलाव ठेका समितीस सादर करणे बंधनकारक राहिल. याची पडताळणी करूनच संबंधित जलाशय/ तलाव ठेका समितीने पुढील कार्यवाही करणे बंधनकारक राहिल.
- ९.४ शास्त्रोक्त दृष्टीने मत्स्योत्पादन घेणेस्तव २०० हेक्टर व त्यावरील जलाशयामध्ये प्रकल्प राबवितांना मत्स्यव्यवसाय पदवी (BFSc) अथवा पदव्युत्तर पदवीधारक (MSc Fisheries /MFSc) तसेच प्राणी शास्त्र पदवीधारक / पदव्युत्तर पदवी अर्हता धारकास सदर प्रकल्पावर व्यवस्थापक म्हणून नेमणे बंधनकारक राहिल.
- ९.५ जलाशय/तलाव एका वेळी फक्त ५ वर्षाकरिता ठेक्याने देण्यात यावे. त्यासाठी विहित करारपत्र करून देणे मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना बंधनकारक राहतील. ठेका कालावधीत मत्स्यबोटुकली संचयन योग्य रितीने करित नसेल किंवा मत्स्योत्पादनाचे अहवाल नियमितपणे संबंधित सक्षम अधिकाऱ्याकडे सादर करित नसतील, तसेच करारपत्रातील अटीचा भंग केल्याचा आढळून आल्यास ठेका रद्द करण्याचे अधिकार संबंधित सक्षम तलाव ठेका समितीस राहतील व अशा संबंधित मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना पुढील सहा वर्षाकरिता काळ्या यादीत टाकण्यात येईल.
- ९.६ मच्छिमार सहकारी संस्था/मच्छिमार संघ / खाजगी उद्योजक यांनी मच्छिमार संस्थांच्या सभासदांमार्फत केलेल्या मासेमारीबाबत आवश्यक ते सर्व अभिलेख ठेवणे बंधनकारक राहिल
- ९.७ ठेका कालावधीमध्ये जलाशय/ तलावामध्ये मत्स्यबीज संचयन केलेली आकडेवारी व त्यापासून निर्धारित केलेल्या अपेक्षित मत्स्यउत्पादन व उत्पादित मासळीची विक्री व्यवहार याचा ताळमेळ असणे आवश्यक आहे.

१०. सदर जलाशय/तलाव ठेका धोरणातील तरतुदी या महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे हस्तातरीत केलेल्या जलाशयासाठी सुध्दा लागू राहतील. महामंडळास खाजगी, सार्वजनिक सहभागाने प्रकल्प राबवयाचा झाल्यास अशा प्रकल्पांना शासनाची पुर्व परवानगी घेणे बंधनकारक राहिल.

११. जलाशय/तलाव ठेका निर्धारित रक्कम प्रतिवर्षी आकारण्याची पध्दत खालील नमूद केल्याप्रमाणे परिगणना करून आकारण्यात येईल.

अ.क्र	तलावाचे सरासरी जलक्षेत्र (हेक्टर)	अपेक्षित इष्टतम बोटुकली साठवणूक	अपेक्षित मत्स्योत्पादन (कि..ग्र.)	तलाव ठेका रक्कम आकारावयाची सुधारीतपध्दत (प्रतिवर्ष)
१	२	३	४	५
१	० ते २०	५०००	१५००	४५० प्रतिहेक्टर
२	२०.०१ ते ६०	१००००० + २० हे. पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी २०००	३०००० + २० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ६००	रु.९००० + २० हे. पुढील प्रत्येक हे. करिता रु. १८०
३	६०.०१ ते २००	१८०००० + ६० हे. पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी १०००	५४००० + ६० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ३००	रु.१६२००+६० हे.पुढील प्रत्येक हे.करिता रु ९०
४	२००.०१ ते १०००	३२०००० + २०० हे. पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	९६००० + २०० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी १५०	रु. २८८०० + २०० हे. पुढील प्रत्येक हे. करिता रु. ४५.
५	१०००.०१ ते २०००	७२०००० + १००० हे. पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	२१६००० + १००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ७५	रु.६४८०० + १००० हे. पुढील प्रत्येक हे. करिता रु. २२.५
६	२००० वरील	१२००००० + २००० हे. पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	२९१००० + २००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ७५	रु. ८७३०० + २००० हे. पुढील प्रत्येक हे. करिता रु. २२.५

वरील तक्त्यात नमूद केलेली जलाशय/तलावाची ठेका रक्कमेची गणना करण्याकरीता अपेक्षित मत्स्योत्पादनाच्या आधारावर आधारभूत १% इतकी रक्कम निश्चित करून प्रति किलो मासळीचा दर सरासरी रू.३०/- ग्राह्य धरून पुढील सुत्रामध्ये नमूद केल्यानुसार येणाऱ्या ठेका रक्कमेची आकारणी करण्यास संबंधित जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे सक्षम राहतील. तलाव ठेका रक्कम (रू.) = तलावाचे क्षेत्र (हेक्टर) x अपेक्षित मत्स्योत्पादन प्रति हेक्टर (किलो) x प्रतिकिलो मासळीचा बाजारभाव (रू.३०/-) x १/१००.

१२. **मच्छिमार** संस्था/ मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना रू.२००/- व शासन वेळोवेळी ठरविले त्या मुद्रांक शुल्काच्या स्टॅम्प पेपरवर करारपत्र करणे आवश्यक राहिल.

१३. **जलाशय/ तलाव** ठेका अनामत रक्कम ही निर्धारित केलेल्या जलाशय/ तलाव ठेका रक्कमेच्या अथवा निविदेद्वारे निश्चित केलेल्या ठेका रकमेच्या ५०% किंवा कमीत कमी पंधरा हजार यापैकी जी अधिक असेल ती राहिल. सुरक्षा अनामत रकमेचा भरणा रोख दर्शनी हुंडी अथवा बँक गॅरंटीद्वारे अदा करता येईल.

१४. **संबंधित** प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय तसेच सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांचेकडे मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी केलेल्या करारपत्रातील अटी शर्ती मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना बंधनकारक राहिल.

१५. **मच्छिमार** संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी तलावावर नोंदणी केलेल्या सहकारी संस्था व त्या परिसरात राहत असलेल्या मच्छिमारांना तलावात मासेमारी करण्याकरिता प्राधान्य देण्यात यावे. याबाबत प्रश्न उदभवल्यास त्याचे निराकरण संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांनी करावे. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांच्या पूर्व परवानगी शिवाय बाहेरचे (विशेषतः अन्य राज्यातील) मच्छिमार आणू नयेत. मात्र अपवादात्मक परिस्थितीत परप्रांतीय मच्छिमार आणणेस आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची पूर्व परवानगी आवश्यक राहिल.

१६. **जलाशय** प्रकरणी ठेका प्रक्रीया पार पाडण्यास संस्था/निविदाधारक यांनी काही अडथळा निर्माण केल्यास अथवा निविदेच्या/तसेच तलाव ठेका करारपत्राच्या अटी शर्तीचे भंग केल्यास सदर संस्था/खाजगी ठेकेधारक यांना पुढील सहा वर्षाकरिता काळ्या यादीत टाकण्यात येईल.

१७. **मच्छिमार** संस्थेने/ ठेकेदाराने त्यांचेकडील तलाव/जलाशय अन्य कोणासही उपठेक्याने दिला तर सदर तलावाचा/जलाशयाचा ठेका मुदतीपूर्व रद्द करण्यात येईल व त्यांना पुढील सहा वर्षाकरिता काळ्या यादीत टाकण्यात येईल.

१८. मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी प्रतिवर्षी लेखापरिक्षण करून संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना दरवर्षी ३० जूनपर्यंत लेखापरिक्षण अहवाल सादर करणे बंधनकारक राहिल.

१९. जलाशय/तलाव ठेका देताना, संस्था/संघ/ खाजगी उद्योजक यांच्या पात्रतेचे निकष खालीलप्रमाणे राहतील.

- अ. संस्था ही भुजलाशयीन मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था म्हणून नोंदणी झालेली असावी.
 - ब. संस्था / संघ तलाव ठेक्याने देण्याच्या वेळी बंद अथवा अवसायनात नसावे.
 - क. संस्था/संघ/उद्योजक शासनाचे कसल्याही प्रकारचे थकबाकीदार नसावे.
 - ड. संस्थेचे अद्ययावत लेखापरिक्षण झालेले असावे.
 - इ. संस्था/संघ/उद्योजक यांच्याकडे तलाव ठेका रक्कम, तलाव ठेका अनामत रक्कम अशी मिळून होणाऱ्या संस्थेची रक्कम ही संस्थेच्या/ठेकेदाराच्या जमा खाती असावी त्याप्रमाणे संस्थेच्या/ठेकेदाराच्या आर्थिक पत्रकात ती निर्देशित असली पाहिजे.
 - फ. एखादी नियोजित संस्था अर्जदार असेल तर अशा संस्थांची मागणी विचारात घेण्यांत येणार नाही.
 - ग. मच्छिमार सहकारी संस्था/खाजगी व्यक्ती ही शासनाच्या कोणत्याही प्रकारची थकबाकीदार, नादार नसावी.
 - घ. मच्छिमार संस्था/ मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी निविदेसोबत सनदी लेखापालाच्या स्वाक्षरीचे गत तीन वर्षांचे लेखापरिक्षण जोडणे बंधनकारक राहिल.
२०. जलाशय/ तलावात मासेमारी करण्यासाठी जलाशय उपलब्ध करणे, ठेक्याने देणे व निविदा प्रक्रीया अवलंबिण्यासाठी खालीलप्रमाणे समित्या कार्यरत राहतील.
- २०.१ जलाशयाच्या निर्मितीनंतर मासेमारी हक्काकरीता मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे हस्तांतरीत केल्यानंतर बऱ्याचवेळा स्थानिक प्रशासनामार्फत मासेमारी करण्यास प्रतिबंध करण्यात येतो. यापुढे असे प्रतिबंध होऊ नये यास्तव, खाली नमूद केलेल्या राज्यस्तरीय समितीच्या पुर्वपरवानगी शिवाय अशी कार्यवाही करता येणार नाही.

१. अपर मुख्य सचिव (महसूल)	अध्यक्ष
२. प्रधान सचिव (वित्त)	सदस्य
३. प्रधान सचिव (वने)	सदस्य
४. प्रधान सचिव (ग्रामविकास)	सदस्य
५. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास)	सदस्य
६. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय)	सदस्य

७. सचिव (जलसंपदा)	सदस्य
८. सचिव (पदुम)	सदस्य
९. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य सचिव
२०.२. जिल्हास्तरीय तलाव ठेका समिती (२०० हेक्टर पेक्षा कमी जलक्षेत्रासाठी)	
१. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय	अध्यक्ष
२. सहाय्यक मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी	सदस्य
३. अध्यक्ष, संबंधित जिल्हा मत्स्य.सह.संघ	सदस्य
४. सहा.निबंधक (दुग्ध) (संबंधित जिल्हयाचे)	सदस्य
५. मत्स्यव्यवसाय विकासअधिकारी	सदस्य सचिव

सदर समिती २०० हेक्टर पर्यंत सरासरी जलक्षेत्राचे तलाव संस्थांना कार्यक्षेत्रानुसार व जाहीर निविदेद्वारे द्यावयाचे ठेके निश्चित करील.

२०.३.प्रादेशिक स्तरीय तलाव ठेका समिती (२००.०१ हेक्टर ते १००० हेक्टर जलक्षेत्रासाठी)	
१. संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय	अध्यक्ष
२. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (संबंधित जिल्हयाचे)	सदस्य
३. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी (प्रा.कार्या)	सदस्य
४. सहा.निबंधक (दुग्ध) (संबंधित जिल्हयाचे)	सदस्य
५. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी (संबंधित जिल्हयाचे)	सदस्य सचिव

सदर समिती २०० हेक्टर पेक्षा जास्त व १००० हेक्टरपर्यंत जलक्षेत्राचे जलाशय संस्थांना कार्यक्षेत्रानुसार व जाहीर निविदेद्वारे द्यावयाचे ठेके निश्चित करील.

२०.४. आयुक्तालय स्तरावरील तलाव ठेका समिती (१०००.०१ हेक्टर वरील सर्व)	
१.आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई	अध्यक्ष
२.उपसचिव (मत्स्यव्यवसाय), (पदुम) मुंबई	सदस्य
३.उपसचिव (जलसंपदा) मुंबई	सदस्य
४.उपसचिव (वित्त) मुंबई	सदस्य
५. सहआयुक्त मत्स्यव्यवसाय (भुजल), मुंबई	सदस्य
६.संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य
७.उपनिबंधक (मत्स्य) सहकारी संस्था,मुंबई	सदस्य
८.सहाय्यक संचालक (लेखा व वित्त) आयुक्त मत्स्यव्यवसायकार्यालय,मुंबई	सदस्य

९.सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (भुजल)

सदस्य सचिव

आयुक्तमत्स्यव्यवसाय कार्यालय, मुंबई

सदर समिती १००० हेक्टरवरील जलाशयासाठी ठेका निश्चितीबाबत कार्यवाही करील.

- २०.५ सर्व तलाव ठेका समित्यांनी तलाव ठेका देण्याची कार्यवाही १ जुलै पूर्वी पूर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी.
- २०.६ जलाशय/तलाव ठेका करारनामा करण्यापूर्वी संबंधित मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी स्थानिक मच्छिमारांना/ सभासदांना रोजगार मिळेल याची खात्री करणे याची जबाबदारी संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहिल.
- २०.७. मत्स्यबोटुकली/ कोळंबी बीज संचयनासाठी जलाशय/तलावांमध्ये योग्य प्रकारे संचयन करण्यात येत असल्याची खात्री करण्याची जबाबदारी संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहिल.
- २०.८. मासेमारी ठेका कालावधीत हा १ जुलै ते ३० जून असा गणण्यात यावा व त्यास मत्स्यव्यवसाय वर्ष असे यापुढे संबोधण्यात यावे.
- २०.९. पुढील ठेका वर्षातील ठेका रक्कम भरण्यासाठी ३० एप्रिल हा अंतिम दिनांक राहिल. या अंतिम दिनांकापर्यंत पुढील वर्षाची ठेका रक्कम न भरल्यास संबंधित सक्षम तलाव ठेका समिती ठेका रद्द करण्याची कार्यवाही करेल.
२१. निविदा प्रक्रीयामध्ये अनुज्ञेय प्राधान्य व सवलती खालीलप्रमाणे राहतील.
- जलाशयाच्या निविदे प्रक्रियेत स्थानिक मच्छिमार संस्था, प्रकल्पग्रस्त पारंपारिक मच्छिमार व इतर मच्छिमार संस्था तसेच मत्स्यविज्ञान पदवीधारक यांना खालीलप्रमाणे प्राधान्यक्रम व सवलत राहिल. निविदा प्रक्रीयेत जी उच्चतम निविदा रक्कम येईल त्यामध्ये खालीलप्रमाणे प्राधान्य व सवलत राहिल.
- २१.१. पारंपारिक स्थानिक मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/ प्रकल्पग्रस्तांची संस्था/स्थानिक अनुसुचित जाती, अनुसुचित जमाती यांची मच्छिमार संस्था यांनी खुल्या निविदेप्रक्रियेमध्ये भाग घेतल्यास निविदेप्रक्रियेमध्ये जर खाजगी उद्योगाची निविदा रक्कम उच्चतम ठरल्यास वर नमूद संस्था अशा उच्चतम निविदा रक्कमेच्या ३०% सवलत राहिल व त्यांना निविदा प्रक्रीयामध्ये प्रथम प्राधान्य राहिल.
- २१.२. वैयक्तिक स्थानिक मच्छिमार /स्थानिक प्रकल्पग्रस्त / स्थानिक मत्स्यविज्ञान पदवीधर यांनी खुल्या निविदा प्रक्रीयेमध्ये भाग घेतल्यास निविदा प्रक्रीयेमध्ये जी उच्चतम निविदेची ठेका रक्कम

येईल, त्या ठेका रक्कमेच्या २०% सवलत राहिल त्यांना निविदा प्रक्रीयेमध्ये द्वितीय प्राधान्य राहिल.

२१.३. स्थानिक व्यतिरीक्त राज्यातील इतर भुजलाशयीन मच्छिमार सहकारी संस्था यांनी खुल्या निविदा प्रक्रीयेमध्ये भाग घेतल्यास निविदा प्रक्रीयेमध्ये जी उच्चतम निविदेची ठेका रक्कम येईल, त्या ठेका रक्कमेच्या १०% सवलत राहिल व त्यांना निविदा प्रक्रीयेमध्ये तृतीय प्राधान्य राहिल.

२२. **जलाशय/तलाव ठेक्यामध्ये अनुज्ञेय असलेल्या सवलती.**

संस्थाकडे असलेल्या एकूणच भुजलाशयीन जलाशय विकासाबरोबरच मत्स्योत्पादन वाढीसाठी प्रोत्साहानात्मक धोरण अंगिकरणे आवश्यक आहे.

२२.१. २०० हेक्टर वरील जलक्षेत्र असलेला जलाशय ठेक्याने घेतलेल्या जलाशयाच्या अपेक्षित मत्स्य उत्पादनापेक्षा एका वर्षात २५% जास्त वाढ झाली तर पुढील वर्षाच्या ठेका रक्कमेत ५ % सुट देण्यात येईल. अशी सवलत ५ वर्षांच्या कालावधीत फक्त एकाच वर्षासाठी देय राहिल. सदर सवलत खाजगी ठेकेदारासही लागू राहिल. अशाप्रकारचे सवलत देण्याकरिता संबंधित तलाव ठेका समिती आवश्यक कागदपत्रांसह प्रस्तावांची छाननी करून प्रस्तावास मंजूरी देईल.

२२.२ **अ. क्र २२.१ नुसार सवलत घेण्यासाठी खालील अटी बंधनकारक राहतील.**

- अ) मत्स्यव्यवसाय सहकारी मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांनी इष्टतम मत्स्यबोटुकलीचे संचयन हे करणे बंधनकारक राहिल.
- ब) सदर इष्टतम मत्स्यबोटुकलीचे संचयन हे मानकानुसार संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय अथवा त्यांचे प्रतिनिधी यांचे समक्ष करावे. सदर संचयनाचा पंचनामा करणे बंधनकारक राहिल.
- क) मत्स्यव्यवसाय सहकारी मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/ खाजगी उद्योजक यांनी तलावात दररोज होणाऱ्या मासेमारीची नोंद नोंदवहीत ठेवणे बंधनकारक राहिल.
- ड) सदर नोंदी करून दर महिन्याला पाच तारखेच्या आत मत्स्योत्पादनाचा मासिक अहवाल संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना सादर करणे बंधनकारक राहिल.
- ई) सदर सवलत मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना देतांना तलावातील संचयन, मत्स्योत्पादन इ. नोंदी मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांच्या अभिलेखी/ आर्थिक व्यवहारात निर्देशित असणे बंधनकारक आहे.
- फ) मत्स्यव्यवसाय विभागामार्फत सर्व तलाव क्षेत्रातील मत्स्यव्यवसाय सहकारी मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना त्यांनी ठेक्याने घेतलेल्या तलाव/जलाशयामध्ये केलेले इष्टतम मत्स्यबोटुकली संचयन व मत्स्योत्पादनाबाबतची

माहिती मत्स्यव्यवसाय विभागामार्फत स्थानिक सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांच्या कार्यालयास उपलब्ध करून दिलेल्या संगणक संकेतस्थळावरील किंवा लघुसंदेशाद्वारे माहिती देणे आवश्यक राहिल.

२३. ठेका कालावधीमध्ये मुदतवाढ देण्यासाठी संस्था /संघ/खाजगी उद्योजक यांना अनुज्ञेय असलेल्या सवलती-

- २३.१. शासन निर्णयानुसार मत्स्यव्यवसाय सहकारी मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना ठेका मिळाल्यापासून मासेमारी करण्यासाठी पाच वर्षांचा कालावधी मिळणे आवश्यक आहे. परंतु प्रथम वर्षाचा ठेका मिळण्यास तीन महिने किंवा त्यापेक्षा जास्त उशीर झाल्यास किंवा अपवादात्मक परिस्थितीत शासनाची किंवा न्यायालयीन स्थगिती तलावाची दुरुस्ती इत्यादी यामुळे तीन महिने किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी मासेमारी बंद राहिल्यामुळे ठेका कालावधी पाच वर्षापेक्षा कमी होत असल्यास तेवढा कालावधी वाढवून देण्यात यावा व पाच वर्षांचाकालावधी, ज्या तारखेस पूर्ण होईल, त्या तारखेपासून दिनांक ३० जूनपर्यंतच्या उर्वरित कालावधीसाठी त्या प्रमाणात वार्षिक ठेका रक्कम आकारून मच्छिमार संस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक यांना मासेमारी करण्यास परवानगी देण्यात येईल.
- २३.२. प्रथम वर्षाचा ठेका मिळण्यास उशीर होऊन तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधी वाया गेल्यास, तेवढ्या कालावधीची रक्कम पाचव्या वर्षाच्या ठेका रकमेतून कमी करण्यात यावी व पाच वर्षांचा कालावधी पूर्ण होऊन, त्या तारखेस ठेका संपुष्टात येईल.
- २३.३. महसूल व वन विभागाच्या नैसर्गिक आपत्ती संदर्भात असलेला शासन निर्णय क्र. सीएलएस-५९७६/३००३००-म ३, दि.१९/०४/१९७६ नुसार अतिवृष्टी अथवा अवर्षण प्रकरणी एक वर्षाची विना मुल्य ठेका मुदतवाढ/ठेका माफी देण्याची तरतुद आहे यापुढे ज्या वर्षी अवर्षण/अतिवृष्टी झाली आहे त्याचे पुढील वर्षी अवर्षण / अतिवृष्टीची सुट देण्यात यावी व मागील वर्षाची ठेका रक्कम त्या वर्षासाठी ग्राह्य धरण्यात यावी. अशा प्रकारची ठेका कालावधीत सुट ही एकादाच अनुज्ञेय राहिल तसेच ठेका मुदत ही सहा वर्षे राहिल. सहा वर्षापैकी पाच वर्षे ठेका रक्कम भरणे जलाशय ठेक्याने घेणाऱ्यास बंधनकारक राहिल.
- २३.४. अतिवृष्टी/अवर्षण प्रकरणी एका वर्षाची रक्कम संबंधितांना माफ करावी लागते. त्यामुळे सदर प्रकरणी विमा काढल्यास शासनाचे महसुलाचे नुकसान होणार नाही. त्यामुळे ठेका रक्कमेच्या मर्यादेत विमा काढण्याच्या दृष्टीने स्वतंत्रपणे आदेश पारित करण्यात येतील.

- २३.५. काही अपरिहार्य कारणाने अथवा प्रशासकीय कारणाने ठेका देण्यास विलंब होत असल्यास यासाठी प्रचलीत पध्दतीनुसार तात्पुरते मासेमारी परवाने देऊन अशा तलावात मत्स्योत्पादन घेण्यात यावे.
२४. जलाशय/तलाव यांच्या षेका रक्कमेद्वारे प्राप्त होणाऱ्या महसुलामध्ये खालीलप्रमाणे विभागांतर्गत विभागणी करण्यात यावी.
- २४.१. जलसंपदा विभागाने ५०%, मत्स्यव्यवसाय विभाग ३०%, अशी विभागणी करुन महसुल एकत्रित निधीमध्ये त्या-त्या विभागाच्या जमा लेखा शिर्षाखली जमा करण्यात यावा व उर्वरित २०% निधी हा मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे असलेल्या जलाशय / तलावाच्या विकासासाठी निधी वापरण्यात येईल.
- २४.२. जलाशय/तलाव ठेका रक्कमेतुन एकुण प्राप्त होणाऱ्या महसुलामधुन मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे राखीव ठेवण्यात - येणाऱ्या २०% निधीमधुन जलाशयाच्या ठिकाणी मुलभुत सुविधा जसे, जलाशय पोहोच रस्ता तयार करणे पकडलेली मासळी उतरविण्यासाठी पकटी बांधणे, शासकीय मत्स्यबीज केंद्राची दुरुस्ती करणे, मत्स्यबीज उत्पादन, तलावातील मासेमारीचे सर्वेक्षण, सांख्यिकी माहिती गोळा करणे, तलाव ठेक्याने गेला नसल्यास चोरीने होणाऱ्या मासेमारीस प्रतिबंध करणे यासाठी कंत्राटी पध्दतीने कर्मचाऱ्यांची नेमणुक करणे इ. बाबींसाठी मत्स्यव्यवसाय विभागांमार्फत खर्च करण्यात येईल. याप्रमाणे प्राप्त होणारा २०% निधी हा संबंधित सहाय्यक आयुक्त यांच्या नावे असलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेच्या खात्यामध्ये जमा करण्यात येईल. असा जमा होणारा निधी शासनाने विहित केलेल्या पध्दतीनुसार खर्च करण्याकरीता आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य या संबंधी स्वतंत्र निकष निश्चित करतील. जलाशय/तलाव विकासासाठी राखीव ठेवण्यात येणाऱ्या निधीची आकडेवारी शासनास आयुक्त मत्स्यव्यवसाय वेळोवेळी सादर करतील. सदर निधीमधून केलेल्या कामांचा तपशिल हा शासनास सादर करतील.
२५. तलाव / जलाशय ठेक्याच्या अनुषंगाने उद्भूत होणाऱ्या वादा संदर्भात दाद मागण्यासाठी संबंधीतास खालील प्रमाणे सक्षम प्राधिकार्याकडे अपील तसेच पुर्नरिक्षण दाखल करण्याची संधी उपलब्ध राहिल. मात्र अपील / पुर्नरिक्षण अर्जावर एकदा घेतलेला निर्णय अंतिम राहिल.
- अ) १००० हेक्टर पर्यंत चे तलाव / जलाशय संदर्भात आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे अपीलीय प्राधिकारी राहतील व सचिव (पदुम) हे पुर्नविलोकन प्राधिकारी राहतील
- ब) १००० हेक्टर वरील जलाशय संदर्भात सचिव (पदुम) हे अपीलीय प्राधिकारी राहतील व मा. मंत्री मत्स्यव्यवसाय हे पुर्नविलोकन प्राधिकारी राहतील.

हे आदेश जलसंपदा विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३४८/१३/व्यय-२, दि.२३/०७/२०१३ रोजी दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०६३०१७१२३१९८०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प.श.अहमद)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
४. सर्व. मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
५. मा. मुख्यसचिव , महाराष्ट्र राज्य
६. अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) मंत्रालय मुंबई ३२
७. प्रधान सचिव (वित्त) मंत्रालय मुंबई ३२
८. प्रधान सचिव (वने) मंत्रालय मुंबई ३२
९. प्रधान सचिव (ग्रामविकास) मंत्रालय मुंबई ३२
१०. सचिव (सहकार) मंत्रालय मुंबई ३२
११. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) मंत्रालय मुंबई ३२
१२. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) मंत्रालय मुंबई ३२
१३. सचिव (जलसंपदा) मंत्रालय मुंबई ३२
१४. सचिव (लक्षेवि) मंत्रालय मुंबई ३२

१५. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.
१६. आयुक्त सहकार पुणे.
१७. सर्व विभागीय आयुक्त.
१८. सर्व जिल्हाधिकारी
१९. सर्व मुख्य कार्याकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
२०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ, मुंबई
२१. सर्व आयुक्त, महानगरपालीका.
२२. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र कृष्णाखोरे विकास महामंडळ सिंचन भवन पुणे
२३. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ,
औरंगाबाद
२४. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.
२५. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ जळगांव
२६. कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ ठाणे.
२७. सर्व उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय
२८. सर्व विभागीय सहआयुक्त निबंधक सहकारी संस्था
२९. उपनिबंधक सहाकारी संस्था (मत्स्य) आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांचे कार्यालय मुंबई.
३०. सर्व जिल्हा सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध)
३१. सर्व जिल्हामत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी.
३२. महालेखापाल (लेखापरिक्षक/ लेखा अनुज्ञेयता) मुंबई/ नागपूर द्व
३३. वित्त विभाग (व्यय २) मंत्रालय मुंबई ३२
३४. सर्व कृषि व पदुम विभागातील कार्यासने / निवड नस्ती.